

PROGRAMACIÓN DOCENTE DE MÚSICA LATINA
 CONSERVATORIO SUPERIOR DE MÚSICA DE A CORUÑA
 TÍTULO SUPERIOR DE MÚSICA (ENSINANZAS REGULADAS POLO Decreto 163/2015)
 CURSO ACADÉMICO: 2024-2025

1. IDENTIFICACIÓN E CONTEXTUALIZACIÓN										
DISCIPLINA: MÚSICA LATINA I-II										
ESPECIALIDADE:	INTERPRETACIÓN							ITINERARIOS:		JAZZ
CARÁCTER:	OPTATIVA							TIPO DE CLASE:		COLECTIVA
DEPARTAMENTO:	JAZZ							XEFE DE DPTO.:		Marcelino Galán Pérez
CURSOS	1º curso		2º curso		3º curso		4º curso		COORDINADOR/A DA DISCIPLINA:	Hansel Luis Diez
CUADRIMESTRES	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	Horas de clase semanais:	2 Horas
ECTS/CUAD.					4	4	4	4	Observacións:	Esta optativa pódese cursar en 3º o 4º curso
	NOME E APELIDOS							EMAIL/TEL/WEB		TITORÍA
DOCENTES:	Hansel Luis Diez							hanselluis@yahoo.es 661 726 745		Mércores de 14:00 a 15:00

2. DESCRIPTOR E COMPETENCIAS	
<p>DESCRITOR: Na materia de Música Latina abordarase o coñecemento dos estilos e xéneros da música latina, principalmente de raíces e tradicións afrocubanas, así como das súas orixes, e dos intérpretes e compositores máis relevantes. Desenvolvemento das habilidades na interpretación e na improvisación sobre os principais estilos desta música. Capacidade interpretativa sobre os instrumentos de percusión máis representativos. Linguaxe corporal na execución e práctica dos bailes máis representativos.</p>	
<p>COÑECEMENTOS PREVIOS:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Un adecuado nivel de lectura, de comprensión e de expresión oral e escrita. - Un adecuado nivel de coñecementos sobre Historia Xeral e Historia da Música. - Unha adecuada diferenciación de estilos na escoita de audicións. 	
<p>RELACIÓN CON OUTRAS DISCIPLINAS:</p>	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS:	T1, T2, T4, T8, T9, T10, T14, T15, T17
COMPETENCIAS XERAIS:	X1, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X24, X25, X26
COMPETENCIAS ESPECÍFICAS:	EI1, EI2, EI3, EI5, EI6
<p>Ver a lista e descrición de competencias no Decreto 163/2015</p>	

3. OBXECTIVOS	
DESCRICIÓN	COMPETENCIAS RELACIONADAS
1. Coñecer os fundamentos histórico-estéticos da música latina, centrados en Cuba.	T17, X1, X10, X11, X15, X24, X25, X26, EI1, EI6
2. Coñecer os fundamentos estéticos e estilísticos dos principais compositores e intérpretes.	T2, T8, T17, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X24, X25, X26
3. Adquirir o dominio dos diferentes xeneros da música cubana.	T1, T2, T4, T8, T15, T17, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26, EI1, EI 2, EI 5, EI6
4. Desenvolver os elementos formais do fraseo, ritmo e harmonía da interpretación en conxuntos dos xeneros máis representativos desta música.	T1, T2, T4, T8, T15, T17, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26
5. Adquirir a linguaxe propia do estilo na improvisación.	T1, T2, T4, T8, T15, T17, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26
6. Linguaxe corporal na execución e práctica dos bailes máis representativos desta música.	T1, T2, T3, T4, T8, T15, T17, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26
7. Coñecer e entender o linguaxe, as técnicas improvisatorias e compositivas empregadas na música dos períodos tratados, como base da apreciación estética da mesma.	T1, T2, T3, T4, T8, T15, T17, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X26

4. CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN		
CUADRIMESTRE I		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Historia e evolución da Música Latina Afrocubana	1.1 Os xéneros da música cubana. 1.2 O complexo da rumba e do son 1.3 O latin Jazz.	3
2. Audicións	2.1 Audicións dos principais xéneros e interpretes da música latina afrocubana. 2.2 Características estético-musicales das obras 2.3 Principais figuras.	3
3. Instrumentos de percusión latina	3.1 Coñocer os principais instrumentos. 3.2 Desenvolvemento práctico dos patrones básicos nestes instrumentos	4
4. Linguaxe corporal	4.1 Exercicios de coordinación rítmica-corporal 4.2 Pasos de bailes populares 4.3 Movemento corporal durante a execución	2
5. Patrons do piano e do contrabaixo	5.1 Tumbaos de piano. 5.2 Patrons de acompañamento no contrabaixo	4
TOTAL SESIÓNS:		16

4. CONTIDOS E TEMPORALIZACIÓN		
CUADRIMESTRE II		
TEMAS	DESCRITOR DE SUBTEMAS	SESIÓNS
1. Audicións	1.1 Audicións dos principais interpretes e dos xéneros da música latina afrocubana. 1.2 Características estético-musicales das obras 1.3 Principais figuras.	3
2. Instrumentos de percusión latina	2.1 Coñocer os principais instrumentos. 2.2 Desenvolvemento práctico dos patrones básicos nestes instrumentos	4
3. Linguaxe corporal	3.1 Exercicios de coordinación rítmica-corporal 3.2 Pasos de bailes populares 3.3 Movemento corporal durante a execución	1
4. Patrons do piano e do contrabaixo	4.1 Tumbaos de piano. 4.2 Patróns de acompañamento no contrabaixo	2
5. Interpretación e improvisación latina	5.1 Elementos formais do fraseo, ritmo e harmonía. 5.2 Patróns melódicos básicos 5.3 Melodías populares latinas. 5.4 Interpretación en conxunto. 5.5 Células básicas para a improvisación.	5
TOTAL SESIÓNS:		16

5. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍA (POR CUADRIMESTRE)

TIPO DE ACTIVIDADE E DESCRICIÓN	HORAS PRESENCIAIS	HORAS NON PRESENCIAIS	TOTAL HORAS
EXPOSICIÓN MAXISTRAL: <i>A introdución dos temas (presentación xeral do contexto histórico, social e artístico) estarán a cargo do docente, que utilizará medios audiovisuais.</i>	4		4
COMENTARIO DE AUDICIÓNS: <i>Consistirá en realizar un análise histórico-estilístico dunha obra a partires de gravacións sonoras escollidas para tal efecto. Tratarase de aplicar coñecementos teóricos sobre formas, estilos e xéneros á correspondente grabación.</i>	6		6
EXPOSICIÓN EXEMPLIFICACIÓN PRÁCTICA: <i>Execución do exercicio, estudo, tema ou solo por parte do profesor ou cunha audición.</i>	4		4
PRÁCTICA COLECTIVA: <i>Ensaio conxunto segundo as indicacións do profesor dentro do horario presencial.</i>	16		16
ESTUDO INDIVIDUAL: <i>Tempo de estudo do alumno adicado a sintetizar a información teórico-auditiva dos contidos da clase. Estudo específico da materia.</i>		88	88
PROBA TEÓRICA PRÁCTICA: <i>Realización dunha proba teórica conforme os temas e contidos do cuadrimestre en cuestión reflexados nesta programación</i>	2		2
TOTAL HORAS:	32	88	120
Observacións: Os diferentes temas e subtemas traballaranse ó longo das sesións, combinando nunha mesma sesión diferentes contidos, polo que o número de sesións indicadas para cada tema é orientativo, sendo a resultante da suma do traballado ó longo de todas as sesións.			

6. AVALIACIÓN			
FERRAMENTAS DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	COMPETENCIAS AVALIADAS	PONDERACIÓN
6.1. CONVOCATORIA ORDINARIA			
6.1.1 AVALIACIÓN ORDINARIA (CON AVALIACIÓN CONTINUA)			
Actitude e aproveitamento das clases: Valorarase a actitude, dedicación e atención e participación na clase	<ul style="list-style-type: none"> - Amosar interese pola disciplina, así como unha correcta actitude na clase, receptiva ás indicacións do profesor. - Amosar capacidade para argumentar e expresar verbalmente o seu punto de vista e a comprensión do material traballado, 	T1, T2, T4, T8, T15, T17, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X24, X25, X26, EI1, EI6	50%
Realización dunha proba teórica: conforme os temas e contidos do cuadrimestre en cuestión reflexados nesta programación.	<ul style="list-style-type: none"> - Preguntas sobre comentarios de textos e sobre os contidos do cuadrimestre. - Comentarios de audicións. - Realizar correctamente comentarios de audicións que versen sobre os contidos reflectidos nesta programación. 	T1, T2, T4, T8, T15, T17, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X24, X25, X26, EI1, EI6	50%
6.1.2. AVALIACIÓN ORDINARIA (ADIANTO DE CONVOCATORIA-EXAME DECEMBRO)			
Realización dunha proba teórica-práctica: conforme os temas e contidos do cuadrimestre en cuestión reflexados nesta programación.	<ul style="list-style-type: none"> - Preguntas sobre comentarios de textos e sobre os contidos do cuadrimestre. - Comentarios de audicións. - Realizar correctamente os exercicios do exame e interpretar os temas do cuadrimestre. 	T1, T2, T4, T8, T15, T17, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X24, X25, X26, EI3, EI5	100%
6.1.3. AVALIACIÓN ALTERNATIVA (PERDA AVALIACIÓN CONTINUA)			
- FALTAR A MÁIS DE 4 CLASES, E O INCUMPRIMENTO DOS CRITERIOS DE AVALIACIÓN CONTINUA, QUE SE REFLECTE NO PUNTO 6.1.1			
Realización dunha proba teórica-práctica: conforme os temas e contidos do cuadrimestre en cuestión reflexados nesta programación.	Iguais ós do apartado 6.1.2	T1, T2, T4, T8, T15, T17, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X24, X25, X26, EI1, EI2, EI3, EI5, EI6	100%
6.2. CONVOCATORIA EXTRAORDINARIA			
Realización dunha proba teórica-práctica: conforme os temas e contidos do cuadrimestre en cuestión reflexados nesta programación.	Iguais ós do apartado 6.1.2	T1, T2, T4, T8, T15, T17, X10, X11, X12, X14, X15, X16, X17, X18, X24, X25, X26, EI1, EI2, EI3, EI5, EI6	100%
<p>Observacións: <i>Cada alumno ten que realizar, expoñer e defender un traballo investigativo, a cualificación do mesmo ponderarase sobre a nota xeral do 2º cuadrimestre.</i></p> <p>- No caso da avaliación continua, aínda que se avalía e califica cada unha das clases para obter a cualificación final en base ós porcentaxes indicados, poderá realizarse un exame ó final do cuadrimestre, en caso de querer obter unha cualificación superior á conseguida coa media resultante da avaliación diaria. Neste caso, o exame será o mesmo que para a avaliación alternativa e a extraordinaria.</p>			
<p>SISTEMA DE CUALIFICACIÓN:</p> <p>Cualificarase en función da seguinte escala numérica de 0 a 10, con expresión de un decimal, á que poderá engadirse a súa correspondente cualificación cualitativa (Orde do 30 de setembro de 2010, Artigo 13º, apartado 6)</p> <p>0-4,9: Suspenso 5,0-6,9: Aprobado 7,00-8,9: Notable 9,00-10: Sobresaliente</p>			

A Mención de “Matrícula de Honra” poderá ser outorgada a alumnos ou alumnas que obteñan unha cualificación igual ou superior a 9,0. O seu número non poderá exceder unha por cada 20 alumnos/as matriculados nunha materia no correspondente curso académico, non sendo que o número de alumnos matriculados sexa inferior a 20, caso en que se poderá conceder unha soa matrícula de honra.

7. ALUMNADO CON NECESIDADES EDUCATIVAS ESPECIAIS

DESCRICIÓN	CRITERIOS E PAUTAS
<p>Atenderase ao reflectido na ORDE do 8 de setembro de 2021 pola que se desenvolve o Decreto 229/2011, do 7 de decembro, polo que se regula a atención á diversidade do alumnado dos centros docentes da Comunidade Autónoma de Galicia en que se imparten as ensinanzas establecidas na Lei orgánica 2/2006, do 3 de maio, de educación.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Adaptarase a temporalización, os instrumentos e os procedementos de avaliación á forma de comunicación que o alumnado precise, así como a secuenciación das tarefas e a verificación da comprensión das mesmas. - Establecerase o tempo precisado para a realización do traballo de aula, así como para as probas de avaliación adaptadas. - Garantirase a utilización dos recursos tecnolóxicos necesarios disponibles. - O material didáctico a empregar na aula, adaptarse segundo as necesidades específicas do alumnado.

8. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E DOCUMENTOS

1. Referencias básicas:

- Jazz Latino	Isabelle Leymarie
- Del Areíto y Otros Sones	Martha Ezquenazi Pérez
- Afro - Cuban Keyboard Grooves	M. Patiño - J. Moreno
- Jamey Aebersold (Latin Jazz)	Jamey Aebersold
- Salsa, Further in Afro Cuban Music	Carlos Campos

2. Referencias complementarias:

- O Jazz, a súas raíces	G. Schuller	Ed. Fondo Cultura E.
- The Complete Jazz Casual Series	V. Artists	Ed. Efor Films

Recursos materiais:

- Ordenador.
- Instrumentos de percusión latina.
- Un piano
- Unha mesa para o profesor.
- Un equipo de audio.
- Disposición de dispositivos USB para uso con ordenadores.